

Téma 1:

Teorie řízení jako věda o řízení v technických, biologických a společenských systémech

Od doby, kdy lidé začali vytvářet skupiny, aby dosáhli cílů, kterých nemohli dosáhnout jako jednotlivci, stalo se řízení nezbytné pro zabezpečení koordinace individuálních úsilí

H.Koontz, H.Weihrich

Osnova:

- **Management**
- **Společenský systém**
- **Řízení ve společenských systémech**
- **Vliv poznatků o řízení ve strojích a v organismech na řízení ve společnosti**

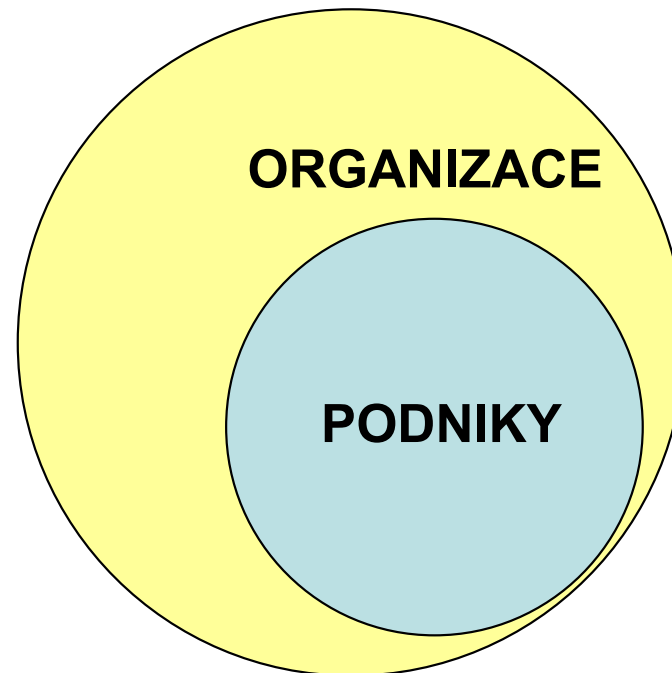
Sto let dynamického vývoje managementu = řada myšlenkových proudů

✓ přínos pro teorii i praxi řízení

Původní zaměření managementu – na průmyslové podniky

– postupné rozšíření na organizace v

- jiných odvětvích podnikatelské činnosti
- odvětvích nepodnikatelského charakteru

MANAGEMENT JE ŘÍZENÍ V ORGANIZACÍCH

MANAGEMENT JE NAUKA O ŘÍZENÍ V ORGANIZACÍCH

SPOLEČENSKÝ SYSTÉM je systém

- jehož prvky tvoří lidé
- jehož vztahy mají charakter interpersonální povahy

**Společenským systémem může být
manželství
rodina
nejrůznější druhy malých skupin
organizace (podnik, či jiná organizace)
etnikum
národ
stát
globální lidské společenství vůbec**

Společenský systém vzniká

- spontánně
- na základě realizace cílevědomého lidského záměru

Řízení je tak staré jako civilizace sama.

Již od starověku se setkáváme s řízením

- **výroby manufakturního charakteru**
- **stavby pyramid a dalších grandiózních stavebních výtvorů**
- **států, často v podobě rozsáhlých říší**
- **obrovských armád**
- **církví přetrvávajících tisíciletí**

Vývoj lidské společnosti a jejího řízení jsou úzce spjaty. Otázky

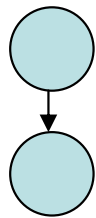
- **uspořádání společnosti**
- **nadřízenosti a podřízenosti**
- **svobody a spravedlnosti**
- **odpovědnosti**
- **legitimity uplatňování moci apod.**

jsou předmětem zájmu většiny významných myslitelů od starověku až po současnost.

Transfery mezi oblastmi poznání cestou analogie

Technické vědy

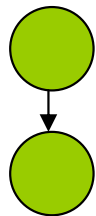
model mechanismu

řízení ve strojích

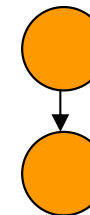
Biologické vědy

model organismu

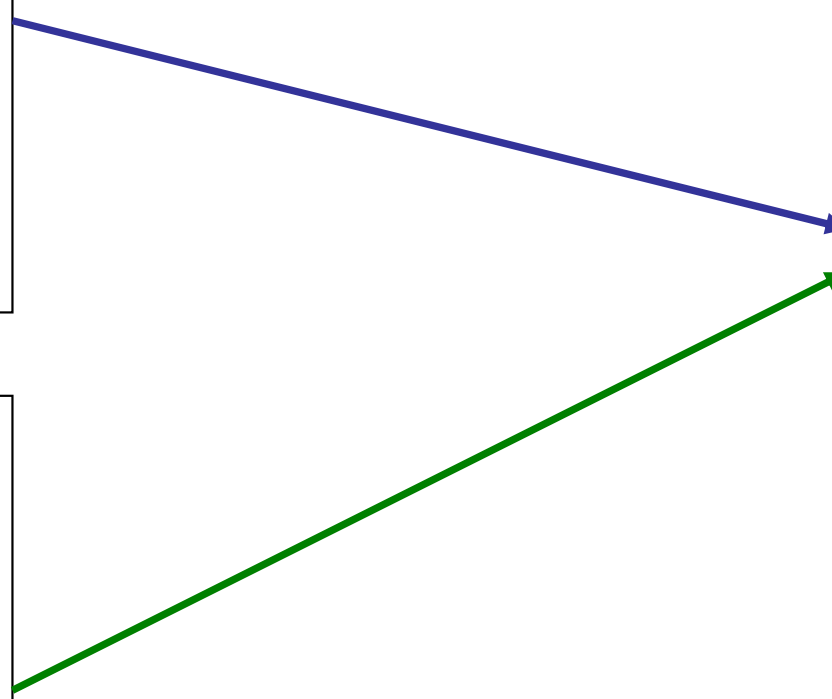

řízení v organismech

Společenské vědy

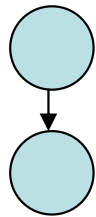

řízení ve společnosti

Technické vědy

model mechanismu

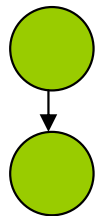
řízení ve strojích

Mechanismus

- sestává z jednoduchých neměnných prvků, které působí podle jednoduchých neměnných zákonů
- je rozložitelný na prvky a znovu složitelný
- čas nehraje roli

Biologické vědy

model organismu

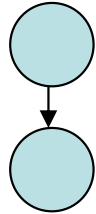
řízení v organismech

Organismus

- nesestává z jednoduchých, snadno analyzovatelných, rozložitelných a znovu složitelných prvků
- má přirozenou schopnost sebeřízení
- řídí se svým vlastním organickým zákonem, který upravuje jeho zrození, dospělost a smrt

Technické vědy

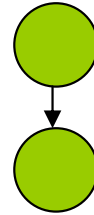
model mechanismu

řízení ve strojích

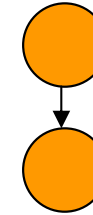
Biologické vědy

model organismu

řízení v organismech

Společenské vědy

řízení ve společnosti

Kybernetika (Wiener, Ashby, Prigogin)

Obecná teorie systémů (Bertalanffy)

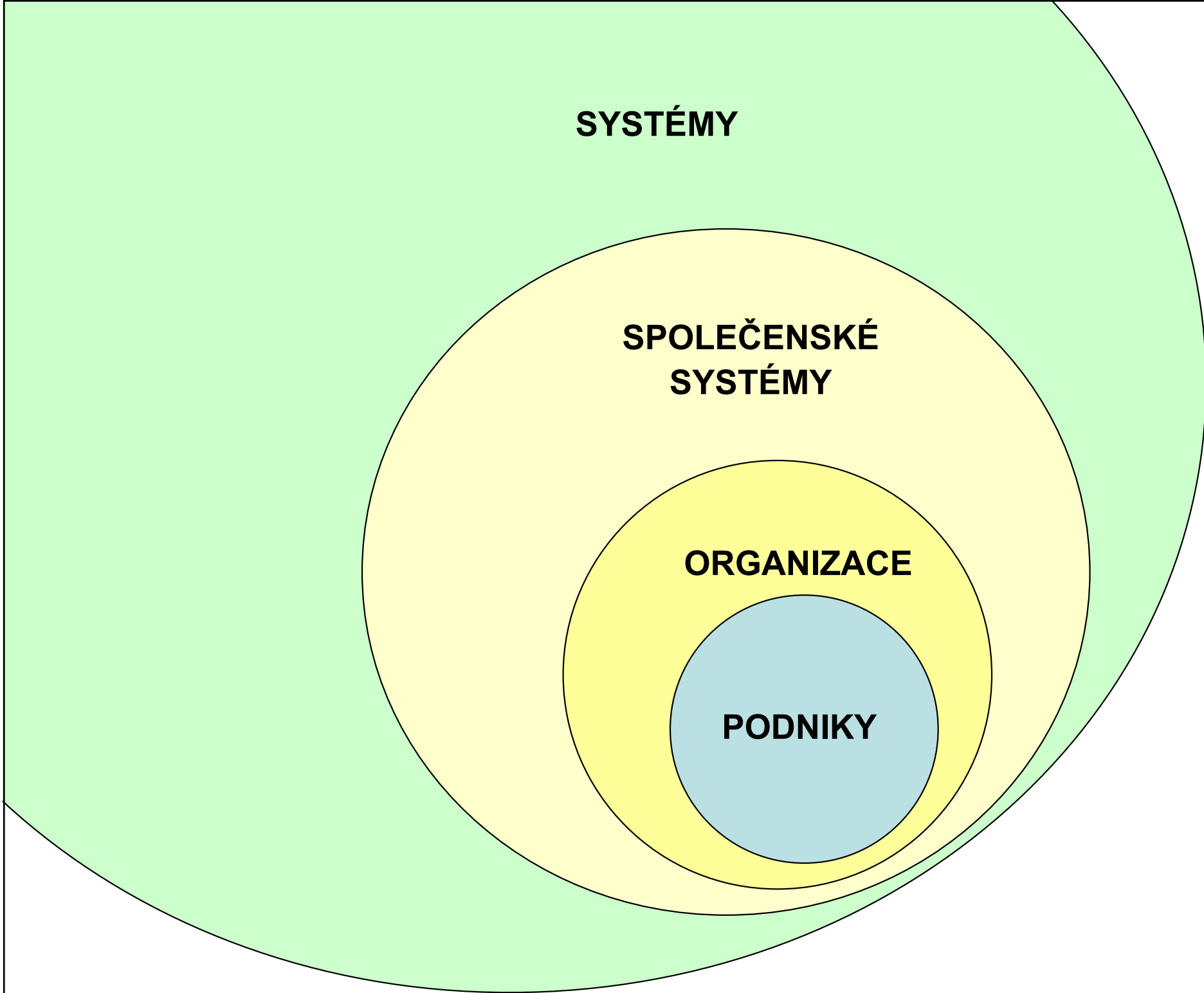
- ✓ Řízení jako antientropický děj
- ✓ Zavřené a otevřené systémy
- ✓ Homeostáze a učení se systému

SYSTEMY

**SPOLEČENSKÉ
SYSTEMY**

ORGANIZACE

PODNIKY

LITERATURA:

AFANASJEV, V.G. *Vědecké řízení společnosti*. Praha : SPN, 1977.

ASHBY, W.R. *Kybernetika*. Praha : Orbis, 1961.

CAPRA, F. *Bod obratu*. Praha: DharmaGaia, 2002.

COVENEY, P., HIGHFIELD, R. *Šíp času*. Ostrava: OLDAG, 1995.

COVENEY, P., HIGHFIELD, R. *Mezi chaosem a řádem*. Praha: Mladá Fronta, 2003.

DEUTSCH, K.W. *Nervy vlády*. Praha : Svoboda, 1971.

PRIGOGINE, I., STENGERSOVÁ, I. *Řád z chaosu*. Praha: Mladá Fronta, 2001.